

Mấy vấn đề thường thấy của giai cấp tiểu tư sản

(1964)

Nguồn: [Tư tưởng Mao Trạch Đông muôn năm](#), Vũ Hán, 1968

1. Trong sinh hoạt hàng ngày

Sống tự do, vô tư và cấu thả, không lo lắng, không nghiêm túc, không có kỷ luật, không quan tâm tới tài sản công cộng, mặc kệ đến lợi ích tập thể. Mọi người ngủ thì anh ta muốn hát, mọi người dậy thì anh ta muốn ngủ, mọi người họp thì anh ta muốn họp nhỏ thôi, giờ vào lớp thì anh ta muốn đi loanh quanh, lúc cần đi anh ta lại muốn đọc sách, anh ta cười ha hả khi thấy vui, vô hồn khi không thấy vui, buồn và thậm chí bắt đầu khóc khi thấy hoài niệm, giống như câu nói "Rơi lệ khi thấy hoa rơi, buồn thiu khi thấy gió thổi". Anh ta không chịu được áp lực cuộc sống, sợ lao động, sợ gặp thất bại, lấy ảo tưởng thay cho thực tế.

2. Trong công việc

Tính khí thất thường, lúc hứng thú thì thấy nhiệt tình, không biết kiềm chế, lúc tiêu cực thì lại đâm ra chán nản. Anh ta tham vọng nhưng lại không muốn chăm chỉ làm việc, thích làm lãnh đạo nhưng lại coi công việc của mình là không đúng chuyên môn, bỏ phí tài năng và luôn than phiền về công việc. Đứng núi này trông núi nọ, việc lớn làm không nổi, việc nhỏ lại không muốn làm. Làm việc không có kế hoạch, việc tới đít thì làm ăn cấu thả và hời hợt. Chỉ biết nhìn vào khó khăn trong công việc, không biết học cách vượt qua khó khăn, chỉ chú trọng phát triển bản thân, không quan tâm tới nhu cầu của công việc.

3. Trong học tập

Không coi trọng việc học tập. Nếu có học thì cũng chỉ là học kiểu qua loa đại khái, học tập không có phương hướng, kiểu đầu voi đuôi chuột. Anh ta không học bắt nguồn từ tình hình thực tế, hay hài lòng với mớ kiến thức nửa vời của mình, giáo điều trống rỗng, thiếu tinh thần nghiên cứu. Thích đọc những tiểu thuyết và văn chương xấu độc hơn là quan tâm những vấn đề lý luận và thực tiễn. Thích đi thuyết giảng người khác.

4. Trong cách viết và giao tiếp

Xa rời thực tế, luôn nhìn vấn đề một cách chủ quan. Trong bất cứ chủ đề nào, anh ta khoác lác đủ điều, thùng rỗng kêu to. Khi viết thì, hoặc anh ta chẳng viết gì cả, hoặc viết hàng đống rồi lên mặt tự mãn, tưởng mình "không hót thì thôi, đã hót là kinh". Đúng là phi thực tế, than vãn vô cớ. Anh ta viết một vài bài thơ trữ tình, như mấy cái áp phích trong trường học, chẳng hạn như cái gì mà "Nỗi nhớ mùa thu", cái gì mà "Vàng trắng dễ thương". Thậm chí anh ta còn lấy cảm xúc của mình để áp đặt cảm xúc của quần chúng.

5. Trong quan hệ với mọi người

Lúc hợp tính thì bàn tán đủ thứ, đúng như câu nói "Rượu cùng tri kỷ ngàn ly thiếu", còn lúc khác tính thì lại đối xử lạnh lùng, thờ ơ, xa cách, đúng như câu "người không hợp ý nửa câu thừa". Người khác thì tỏ thái độ đa nghi và hà khắc, nhưng lại dung túng bản thân mình vô nguyên tắc. Thích đi soi mói

đời tư người khác, lấy cái đó dùng làm tài liệu để đi tán gẫu với bè bạn, thích đi tọc mạch, nói xấu và chửi bới người khác. Trước mặt thì không nói, sau lưng thì nói xấu đủ điều. Anh ta hả hê trước những bất hạnh của người khác, và ghen tị trước ưu điểm của người ta.

6. Trong quan hệ nam nữ

Khi nói đến quan hệ nam nữ, anh ta bàn luận một cách say mê, đối với anh ta, đây không phải là một vấn đề cần nghiên cứu và thảo luận nghiêm túc, mà coi nó như một sự theo đuổi thú vui trí thức. Khi nói đến chuyện tình cảm, anh ta không phải đặt chính trị lên trước, mà đặt cảm xúc lên trước, thậm chí giữ thái độ tự do chủ nghĩa.

7. Đối với sự đoàn kết

Coi lợi ích của cá nhân là trên hết, ngoan cố bảo thủ, đặt lợi ích cá nhân lên trên lợi ích của quần chúng. Gặp lãnh đạo có năng lực thì nghe răm rắp, không thì bắt đầu coi khinh người ta, luôn miệng phàn nàn, tìm cách gây chia rẽ. Anh có cách hạ tôi, tôi cũng có cách hạ anh, giống như câu nói "văn khinh tương nhau". Hành động tự do, không quan tâm tới đoàn kết, đường mình mình cứ đi.

8. Trong đấu tranh chính trị

Thối phồng chủ nghĩa anh hùng cá nhân, phát lời đi quy luật phát triển khách quan. Thiếu tinh thần đấu tranh kiên quyết, không giữ vững nguyên tắc và lập trường, hay mang khuynh hướng thoả hiệp. Anh ta ngả nghiêng giữa phái "tả" và phái hữu.

9. Quan niệm về quần chúng

Thích ngồi lên đầu và chỉ huy quần chúng, không đi sâu vào quần chúng, không có bất cứ tình yêu hay sự căm thù rõ ràng nào đối với các giai cấp trong xã hội, anh ta đứng về phái giữa, đối với quần chúng lao động thì tỏ ra thương hại, còn thái độ đối với địa chủ thì thờ ơ.